

१००% केंद्र पुरस्कृत राष्ट्रीय पाणलोट विकास
कार्यक्रमांतर्गत सन २०१०-२०११ च्या दुस-या हप्त्याचे
अनुदान वितरित करण्याबाबत.....

महाराष्ट्र शासन
ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग
शासन निर्णय क्र. रापावि -२०१०/प्र. क्र.१६ /जल-८,
मंत्रालय , मुंबई -४०००३२
दिनांक : २७ जानेवारी. २०११.

- वाचा :** १) शासन निर्णय ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र. केंपुयो २००८ / प्र. क्र. ४१/जल - ८.दि. ३० जुलै, २००८.
२) शासन निर्णय ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र. रापावि -२००९/प्र. क्र.५० /जल-८, .दि. १० डिसेंबर, २००९.
३) केंद्रीय कृषी मंत्रालयाचे पत्र क्र.६-३/२०१०-एम.एम, दि. ११ जून, २०१०
४) शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र. असक-२०१०/प्र.क्र.४३/जल-११, दि. २४ मे २०१०
५) शासन निर्णय ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र. रापावि -२०१० / प्र. क्र. १६/जल - ८.दि. १८ ऑगस्ट, २०१०, व ६
सप्टेंबर, २०१०
६) केंद्रीय कृषी मंत्रालयाचे पत्र क्र.६-६/२०१०-एम.एम, दि. १६ डिसेंबर, २०१०
७) संचालक (मृदसंधारण), पुणे यांचे पत्र जा.क्र.मृदसं/रापाविका/१० -११/अनु -वित २/३४७७/ मृद-१/१०, दि. २९ डिसेंबर. २०१०.

प्रस्तावना:-

शेतीसाठी अत्यंत मूल्यवान असे माती व पाणी यांचे संवर्धन करून व त्यायोगे कृषी उत्पादनात वाढ करून स्थैर्य आणण्याच्या दृष्टीकोनातून केंद्र शासनाने राष्ट्रीय पाणलोट विकास कार्यक्रम ही पाणलोट विकासाची योजना ७ व्या पंचवार्षिक योजनेपासून सुरू केली आहे. १० व्या पंचवार्षिक योजनेच्या कालावधीपासून सदर योजना केंद्र शासनाच्या नविन मार्गदर्शक सूचनानुसार (वारसा जनसहभागिता) लोकसहभागातून व प्रकल्प कार्यान्वयन अभिकरणाच्या माध्यमातून राबविण्यात येत असून या योजनेंतर्गत मृदसंधारणाची कामे पाणलोटच्या माध्यमातून करण्यात येत आहेत.

२. ११ व्या पंचवार्षिक योजनेकरिता १.७५ लाख हेक्टर क्षेत्र उपचारित करण्याचे उद्दिष्ट असून त्याकरिता ३२४ पाणलोट निवडण्यात आले आहेत. ११ व्या पंचवार्षिक योजनेच्या पहिल्या वर्षात म्हणजेच सन २००७-०८ मध्ये प्रामुख्याने १० व्या पंचवार्षिक योजनेतील अपूर्ण पाणलोट्याची कामे प्राथम्याने पूर्ण करण्यात आलेली असल्याने नवीन निवडलेल्या पाणलोट्याच्या क्षेत्रापैकी ४१७७ हेक्टर इतके उद्दिष्ट पूर्ण करण्यात आले. या योजनेंतर्गत निवडण्यात आलेल्या ३२४ पाणलोट्यापैकी प्रगतीपथावर असलेल्या १५३ पाणलोट्यांवर सन २००९ - १० मध्ये रु. १४४३.४७ लाख एवढा निधी खर्च झाला आहे.

३. केंद्र शासनाने संदर्भाधीन दिनांक ११ जून, २०१० च्या पत्रान्वये राष्ट्रीय पाणलोट विकास कार्यक्रम या योजनेसाठी वर्कप्लॅन अंतर्गत सन २०१०-११ करिता रु. २०७५.१० लाखाच्या कार्यक्रमास प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता दिली आहे. त्यानुसार सन २०१०-११ करिता केंद्र पुरस्कृत राष्ट्रीय पाणलोट विकास कार्यक्रम या योजनेची अंमलबजावणी करण्यासाठी वर नमूद दिनांक १८ ऑगस्ट, २०१० च्या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता देण्यात आली असून पहिल्या हप्त्याचा रु. ८२७.४९ लाख निधीही वितरीत करण्यात आला आहे. या योजनेच्या दुस-या हप्त्याचा रु. १२४७.६१ लाख निधी वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

शासन निर्णय:-

सन २०१०-११ च्या आर्थिक वर्षाकरिता १०० टक्के केंद्र शासन पुरस्कृत राष्ट्रीय पाणलोट विकास कार्यक्रमाची अंमलबजावणी करण्यासाठी केंद्रिय कृषि मंत्रालयाने संदर्भाधीन ११ जून, २०१० च्या पत्रान्वये एकूण रु. २०७५.१० लाख (अक्षरी रुपये वीस कोटी पंचव्याहत्तर लाख दहा हजार फक्त) च्या कार्यक्रमास मान्यता दिली आहे. या योजनेंतर्गत ३२४ लघुपाणलोट निवडण्यात आले असून १.७५ लाख हेक्टर क्षेत्र उपचारित करावयाचे असून त्यापैकी सन २०१०-११ मध्ये केंद्र शासनाने १७२९२ हेक्टर इतके उद्दिष्ट मंजूर केले आहे.

२. केंद्र शासनाने वर्कप्लॅन अंतर्गत सन २०१०-११ करिता राष्ट्रीय पाणलोट विकास कार्यक्रमाकरिता रु. २०७५.१० लाख (अक्षरी रुपये वीस कोटी पंचव्याहत्तर लाख दहा हजार फक्त) निधी मंजूर केला आहे. हा कार्यक्रम राबविण्यासाठी वर नमूद दिनांक १८ ऑगस्ट, २०१० च्या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय आणि वित्तीय मान्यता देण्यात आली असून या एकूण मंजूर निधी रु. २०७५.१० लाख (अक्षरी रुपये वीस कोटी पंचव्याहत्तर लाख दहा हजार फक्त) पैकी पहिल्या हप्त्याच्या रु. ८२७.४९ लक्ष इतका निधी वितरित करण्यात आला

आहे. दुस-या हप्त्याचा रु. १२४७.६१ लाख (बारा कोटी सत्तेचाळीस लाख एकावन्न हजार) निधी प्रस्तुत शासन निर्णयान्वये वितरीत करण्यात येत असून तो खर्च करण्यासाठी आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्या अधिनस्त ठेवण्यात येत आहे.

३. केंद्र शासनाने या योजनेअंतर्गत मंजूर पाणलोटालातील प्रगतीपथावर असलेले पाणलोट पूर्ण करण्यासाठी प्राथम्याने निधी उपलब्ध करून देण्याचे निदेश दिले आहेत. हे लक्षात घेता वर नमूद दिनांक १८ ऑगस्ट, २०१० च्या शासन निर्णयासोबतच्या विवरणपत्र-१ मध्ये दर्शविलेल्या एकूण १५३ पाणलोटाना निधी वितरित करण्यास आयुक्त (कृषि) यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे. आयुक्त (कृषि) यांनी संबंधित जिल्ह्यांना निधी उपलब्ध करून देताना केंद्र शासनाने विहित केलेल्या मार्गदर्शक सूचना आणि अटी व शर्तीच्या अधीन राहून निधीचे वाटप करावे व त्याकरीता आवश्यक मार्गदर्शक सूचना निर्गमित कराव्यात. सदर निधी संगणक वितरण प्रणालीवर उपलब्ध करून देण्यात येत असून तो मंजूर मासिक खर्च विवरणपत्राप्रमाणे खर्च करण्यात यावा.

४. आयुक्त (कृषि) यांनी संबंधित जिल्ह्यांना निधी उपलब्ध करून देताना केंद्र शासनाने राष्ट्रीय पाणलोट विकास कार्यक्रमांतर्गत विहित केलेल्या मार्गदर्शक सूचना आणि अटी व शर्तीच्या अधीन राहून सदर प्रकल्प/कार्यक्रमासाठी निधीचे वाटप करावे व त्याकरिता आवश्यक मार्गदर्शक सूचना निर्गमित कराव्यात. तसेच या प्रित्यर्थचा भौतिक आणि आर्थिक प्रगती अहवाल व उपयोगिता प्रमाणपत्र केंद्र शासन व राज्य शासनास सादर करावे. तसेच यासंबंधीचा मासिक खर्चाचा प्रगती अहवाल प्रत्येक महिन्याच्या १० तारखेपर्यंत शासनास सादर करावा.

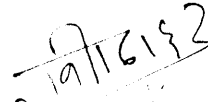
५. यावरील खर्च सन २०१०-११ च्या अंदाजपत्रकामध्ये खाली नमूद केलेल्या लेखा शिर्षाखाली मंजूर असलेल्या तरतूदीतून भागविण्यात यावा आणि त्याच लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा. हा खर्च करताना विहित केलेल्या कॅशफ्लो (मासिक निधी विवरणपत्र) नुसार हा निधी खर्च करण्याची दक्षता घेण्यात यावी.

"मागणी क्र एल-७, ४४०२ -मृद व जलसंधारण यावरील भांडवली खर्च १०२-मृदसंधारण, (०१) राज्य योजनांतर्गत योजना - पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना - (०१) (११) राष्ट्रीय पाणलोट विकास कार्यक्रम (१००% केंद्र पुरस्कृत) (४४०२१०३२) ५३, मोठी बांधकामे"

६. हा शासन निर्णय केंद्रीय कृषि मंत्रालयाचे संदर्भाधीन पत्र दिनांक ११ जून, २०१० व दि. १६ डिसेंबर, २०१० तसेच वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.१६/११/ अर्थसंकल्प - १७, दि. १३ जानेवारी, २०११ नुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

७. हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०११०११७१६५३०३००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(वि. रा. ठाकूर)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

मा.मंत्री (जलसंधारण) यांचे खाजगी सचिव,
मा.राज्यमंत्री (जलसंधारण) यांचे स्वीय सहाय्यक,
मा.उपाध्यक्ष, जलसंधारण सल्लागार परिषद यांचे स्वीय सहाय्यक,
आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, पुणे - ४११ ००१.
संचालक (मृदसंधारण), कृषि आयुक्तालय, पुणे - ४११ ००१
महालेखापाल -१/२, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/नागपूर. (लेखा परिक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता)
अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
निवासी लेखापरीक्षा, अधिकारी, मुंबई.
विभागीय कृषि सहसंचालक, सर्व.
जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी, सर्व.
जिल्हा कोषागार अधिकारी, सर्व.
सर्व अधिकारी, ग्रा.वि.व ज.सं.वि., मंत्रालय, मुंबई
नियोजन विभाग / वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
अवर सचिव (२ -अ) कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
कार्यासन क्रमांक जल -११, ग्रा.वि.व ज.सं.विभाग, मंत्रालय, मुंबई
जल - ८ (निवडनस्ती) ग्रा.वि.व ज.सं.विभाग, मंत्रालय, मुंबई.